

Základní škola, Ostrava-Poruba, I. Sekaniny 1804, příspěvková organizace

Ivana Sekaniny 1804/15, Poruba, 708 00 Ostrava

vedená v obchodním rejstříku u Krajského soudu v Ostravě v oddílu Pr, vložce číslo 727

*„Každému dítěti pomáháme najít cestu,
aby bylo připraveno na výzvy moderního světa“.*

Školní vzdělávací program školní družiny

Program: „**Poznáváme svět kolem nás**“

Identifikační údaje

Název: Školní družina, Ostrava-Poruba,
I. Sekaniny 1804

IČO: 70984786

Adresa: I. Sekaniny 1804/15, Ostrava-Poruba, 708 00

Statutární zástupce: Ing. Miroslava Bukovská

Kontakty: tel.: 601 061 797, 724 090 903
e-mail: druzina@sekaniny.cz
web: <http://www.sekaniny.cz>

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2026

OBSAH:

1. Obecná charakteristika

Charakteristika účastníků

Provoz školní družiny

Materiální podmínky

Ekonomické podmínky

Personální podmínky

Bezpečnost práce a ochrana zdraví

Podmínky bezpečnosti

Pobyt mimo budovu

Opatření při úrazu

Přijímání účastníků, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

Vzdělávání účastníků se specifickými vzdělávacími potřebami

Vzdělávání účastníků mimořádně nadaných

2. Charakteristika výchovného programu

Didaktická příprava

Cíle vzdělávání

Délka vzdělávání

Metody a formy

Vzdělávací oblasti

Klíčové kompetence

1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA

Školní družina je zřízena dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a řídí se vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění.

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Zaměřuje se především na výchovu, vzdělávání, zájmovou a odpočinkovou činnost mimo vyučování, která má svá specifika a pravidla odlišná od školního vyučování.

Charakteristika účastníků

Školní družinu mohou navštěvovat žáci 1. až 5. ročníku. Oddělení jsou smíšená a naplňována do max. počtu 30 účastníků.

Provoz školní družiny

Ranní provoz: 6:00 – 7:40 hod., příchod do 7:30 hod. Odpolední provoz: 11:40 - 17:00 hod. V době od 13:45 do 15:00 hod. se účastníci nevyzvedávají, probíhají plánované akce, pobyt v přírodě apod.

Materiální podmínky

Školní družina se nachází v samostatném pavilonu školy – pavilon E první poschodí, kde je umístěno pět oddělení, další oddělení jsou umístěna v hlavní budově školy - pavilon A první poschodí. Oddělení jsou doplňována do počtu třiceti účastníků. Dvě plná oddělení mají samostatné třídy, další jsou ve třídách, kde se vyučuje. Provoz vyučování i provoz školní družiny probíhá v naprostém souladu.

Školní družina je vybavena vyhovujícím nábytkem, účastníci mají k dispozici odpočinkový koutek s koberci, rozkládacím křeslem nebo polštářky, prostor na hraní a pracovní prostor u stolu. Ve všech odděleních jsou hry a hračky běžného typu, k zábavě i poučení slouží televize, multimediální tabule, které jsou taktéž využívány pro výukové programy.

Při nepříznivém počasí školní družina může využít školní tělocvičnu nebo lezeckou stěnu ve vestibulu školy. Pro venkovní aktivity využívá školní pozemek.

K doplnění provozu školní družiny slouží šatny. V přízemí je školní jídelna a kuchyň.

Družina je pro větší bezpečnost zabezpečena elektronickým vrátným.

Ekonomické podmínky

Provoz školní družiny je financován z prostředků zřizovatele základní školy. Zájmové vzdělávání je poskytováno za úplaty dle § 11 vyhlášky č.74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání v platném znění.

Splatnost úplaty stanoví ředitel tak, aby byla úplata splatná nejpozději před ukončením účasti v dané činnosti. Úplatu může ředitel rozdělit do více splátek. Zákonní zástupci platí bezhotovostním způsobem. Každému účastníkovi je pro účely plateb přidělen variabilní a specifický symbol, pod kterým je platba uhrazena. Osvobození od úplaty je možné dle. § 11, odst. 3 vyhláška č.74/2005 Sb.

Personální podmínky

Vychovatelky ŠD splňují kvalifikační předpoklady podle § 16 zákona 561/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a dále se vzdělávají, buď formou samostudia, nebo v organizovaných formách dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Počet vychovatelek odpovídá počtu oddělení ŠD otevřených v daném školním roce. Podstatnou složkou činnosti vychovatelek ŠD je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci, možnosti nebo potřeby jedinců či skupin. Vychovatelky ŠD usilují o to, aby výsledkem jejich činnosti byla pohoda, kvalitní prožitek, zaujetí žáků a možnost jejich seberealizace.

Bezpečnost práce a ochrana zdraví

Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZ jako ve školním řádu, pokud ŠD pro svoji činnost využívá odborné učebny, řídí se příslušnými řády pro tyto učebny. Účastníci přihlášení do ŠD jsou poučeni o BOZ a záznam o tomto poučení je uveden v Přehledech výchovně vzdělávací práce jednotlivých oddělení. Dále je v těchto přehledech i poučení o úrazech a jejich hlášení.

Podmínky bezpečnosti

- za bezpečnost účastníků zodpovídá vychovatelka, které byly děti svěřeny po celou pracovní dobu
- pokud vychovatelka předává účastníky do kroužku, přebírá zodpovědnost za bezpečnost dětí vedoucí daného kroužku po celou dobu trvání kroužku
- předávání účastníků mezi vychovatelkami probíhá na základě písemného jmenovitého seznamu
- pokud účastník svévolně opustí budovu školy a ŠD, jedná se o hrubé porušení Vnitřního řádu ŠD a vychovatelka nenesе za účastníka zodpovědnost

Pobyt mimo budovu

- vychovatelka smí odejít mimo budovu s maximálním počtem 25 účastníků
- účastníci jsou poučeni o bezpečném chování a pravidlech při nástupu do ŠD, před každou akcí, při pobytu v přírodě (zápis o provedeném poučení)
- vychovatelka sleduje účastníky při všech akcích a zajišťuje dozor při všech činnostech
- účastníci se nesmí vzdalovat bez dovolení z vymezeného prostoru

Opatření při úrazu

- vychovatelka poskytuje potřebnou první pomoc
- informuje o úrazu zákonné zástupce
- pokud je úraz závažnější, kontaktuje záchranný systém, zákonné zástupce a vedení školy
- každý úraz je zaznamenán do knihy úrazů
- pokud byl úraz ošetřen lékařem, vychovatelka vyplní protokol o úrazu

Přijímání účastníků, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

O přijetí účastníka k činnosti družiny se rozhoduje na základě písemné přihlášky. Součástí přihlášky k činnosti družiny je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu z družiny.

Základní a jedinou podmínkou pro přijetí účastníka ke vzdělávání ve školní družině je skutečnost, že účastník je žákem Základní školy, Ostrava-Poruba, I. Sekaniny 1804, příspěvkové organizace. Účastníci jsou přijímáni na základě data odevzdání přihlášky. Podmínkou přijetí je i zaplacení úplaty v termínu stanoveném ve Vnitřním řádu školní družiny. Poplatek za ŠD činí 250,- Kč měsíčně. Platba se provádí bezhotovostním převodem na účet školy v celé výši nebo ve dvou splátkách.

Docházka účastníka do školní družiny je ukončena společně s ukončením daného školního roku. Docházka účastníka však může být ukončena také během školního roku, a to na základě předložení písemné odhlášky zákonnými zástupci účastníka. V případě nerespektování vnitřního řádu školní družiny, neplnění pokynů vychovatelek, ohrožování zdraví svého nebo jiných účastníků, z důvodu opakovaných pozdních vyzvedávání účastníků ze školní družiny, nebo z důvodu neuhrazení poplatku může být účastník z družiny vyloučen.

S novým školním rokem se účastníci prostřednictvím svých zákonných zástupců přihlašují znovu k docházce vyplněním nové přihlášky na daný školní rok.

Kapacita školní družiny je 240 účastníků. Pokud je účastníků vyšší počet než kapacita školní družiny, rozhoduje se losem.

Vzdělávání účastníků se specifickými vzdělávacími potřebami

Zabezpečení výuky a výchovy těchto účastníků se uskutečňuje plně v souladu s ŠVP školy a s personálními podmínkami ŠD. Vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami se realizuje zpravidla formou individuální integrace v běžných třídách a skupinách v rozsahu navržených podpůrných opatření a svých možností. Doba vzdělávání v ŠD je definována v IVP. Účastníci jsou vzděláváni buďto v rámci prvního stupně podpůrného opatření prostřednictvím plánu pedagogické podpory nebo druhého až pátého stupně podpůrných opatření prostřednictvím IVP. Technické a materiální vybavení ŠD odpovídá účastníkům se SVP, případně jiné úpravy jsou v souladu s doporučením definovaném v IVP. Vychovatelky se opírají o doporučení pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra, případně spolupracují s dalšími pedagogickými pracovníky. Důležitá je spolupráce vychovatelky se zákonnými zástupci účastníka, s třídním učitelem, školním poradenským pracovištěm a vedením školy.

Vzdělávání účastníků mimořádně nadaných

Vzdělávání účastníků mimořádně nadaných se realizuje integrací v běžných třídách a skupinách. Školní družina intenzivně pracuje i s nadanými účastníky, a to prostřednictvím aktivit zaměřených na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahů, sociální a emocionální inteligence. Pedagogičtí pracovníci se průběžně odborně připravují na práci s účastníky nadanými a úzce spolupracují se školským poradenským zařízením a školou.

2. CHARAKTERISTIKA VÝCHOVNÉHO PROGRAMU „POZNÁVÁME SVĚT KOLEM NÁS“

V našem projektu „Poznáváme svět kolem nás“ se snažíme utvářet všestranně a harmonicky se rozvíjející tvůrčí a veselou osobnost účastníka.

Vycházíme z dobrého vztahu mezi pedagogem a účastníky – společné hry, zážitky, dojmy, řešení vzniklých situací mezi účastníky – sebeovládání, ovládání citových projevů účastníků, formování vyšších kladných citů – přátelství, šetrnost, soucit, nálady.

Účastníci se učí spolupracovat a vzájemně si pomáhat, zvládat konfliktní situace přiměřeným a kulturním způsobem, samostatně řešit nejrůznější úkoly, potlačovat a odstraňovat nevhodné a impulzivní chování, navazovat přátelské vztahy mezi dětskými kolektivy – jednotlivá oddělení školní družiny, vytvářet a upevňovat návyky správného společenského a kulturního chování – úcta k rodičům, k učitelům, pomoc mladším a slabším dětem, správné vztahy mezi chlapci a děvčaty – základy přátelství, potlačování záporných citů – závist, škodolibost, sobectví.

Na jedno z předních míst stavíme sportovní aktivity. Uplatnění pohybu vůbec má ve vzdělávací práci naší školní družiny prvořadý význam. Jeho stálý rozvoj je nezbytný pro udržování tělesné síly, duševního zdraví, odolnosti a také pro rozvoj pracovní výkonnosti.

Účastníci rozvíjí své pohybové schopnosti prostřednictvím her, soutěží, závodů na hřišti, v tělocvičně či lezecké stěně. Pohybovými činnostmi je podporována vytrvalost, otužilost, odolnost, nebojácnost, odvaha, účastníci se učí překonávat únavu.

V neposlední řadě sem patří úcta k mateřskému jazyku, slušné a srozumitelné vyjadřování.

V estetické výchově sledujeme u účastníků rozvoj poznávání, chápání a vnímání krásy v denním životě, v přírodě, v pracovním prostředí i v chování a jednání lidí. Účastníci se esteticky projevují různými výtvarnými formami (malba, kresba, modelování, ...), kdy je vždy důraz kladen na sebevyjádření jednotlivce.

Vedeme účastníky k péči o pořádek, o květiny, upravené třídy a ostatní prostory školní družiny, čímž si účastníci uvědomují svůj podíl nad tím, jak naše školní družina vypadá.

Vedeme účastníky k dodržování pravidel chování v dopravních prostředcích, k upevňování pravidel chování na komunikacích – chůze na chodníku, na silnici, jízda na kole, koloběžce, přecházení vozovky.

Samozřejmostí všech vychovatelek je individuální přístup k účastníkům, jejich potřebám a k nejrůznějším situacím, které mohou nastat.

Didaktická příprava

- vytvořit klidné prostředí, umět se soustředit na daný úkol
- využívat didaktické hry k upevňování probraných látek, soutěжами opakovat získané poznatky
- využívat dětské časopisy – vyhledávat články s danou tematikou, pracovat s encyklopediemi
- kvízy, křížovky, hlavolamy, hádanky, vyhledáváním rozdílů bystřit postřeh

- využívat stolní hry s poučnou tematikou – procvičovat rychlost v myšlení, slovní zásobu, umět kombinovat situace ve hrách, cvičit paměť, rozhodnost, dbát na zásady fair play, umět přijímat porážku a zároveň projevit uznání vítězům, vysvětlit a pochopit pojem „falešná solidarita“
- ověřovat získané poznatky v praxi – soutěže, vycházky, zájmová činnost
- využít způsobu práce ve skupinách podle tříd – vzájemná kontrola, pomoc schopnějších slabším
- věnovat individuální péči účastníkům se specifickými vzdělávacími potřebami
- u starších účastníků samostatné zopakování zadaných úloh, schopnost samostatně pracovat
- možnost vypracování domácích úkolů v ŠD - po 15:00 hod. a domluvě se zákonnými zástupci
- udržet pořádek ve školních pomůckách, i při práci
- umět pečovat o osobní i společný majetek

Cíle vzdělávání

Cílem je motivovat, podporovat a vést účastníky k rozvoji osobnosti prostřednictvím smysluplného využívání volného času, a to širokou nabídkou činností v bezpečném prostředí pod vedením pedagogů. Což prakticky znamená:

- nabízet smysluplné využití volného času
- rozvíjet: schopnosti spolupráce i tolerance, kreativitu a fantazii, pohybové schopnosti
- kultivovat verbální i neverbální projevy
- upevňovat jemnou motoriku
- vést účastníky k tvořivosti a touze po poznání, k vyjadřování jejich pocitů, k uvědomování si práv a plnění si povinností
- spoluutvářet učební a pracovní návyky
- posilovat pocit jistoty a sebedůvěry
- učit účastníky plánovat si svůj čas

Délka vzdělávání

Zájmové vzdělávání je poskytováno po dobu 10. měsíců – tzn. dobu trvání školního roku. Po dobu podzimních, vánočních, jarních a velikonočních prázdnin se po projednání se zřizovatelem činnost ŠD přerušuje.

Formy vzdělávání

Školní družina realizuje pravidelnou výchovnou vzdělávací a zájmovou činnost účastníků přihlášených k pravidelné denní docházce, pravidelné docházce, případně pravidelné docházce do zájmových útvarů. Nepravidelnou nebo příležitostnou výchovně vzdělávací a zájmovou činnost realizuje na základě přihlášky. Jedná se o besídky, vystoupení, divadelní představení, kulturní akce. Forma využití nabídky spontánních činností, která je ve školní družině zahrnuta do denního režimu a je určena pouze pro účastníky přihlášené k pravidelné denní docházce.

Formy a metody práce se soustřeďují do tří neoddělitelných oblastí:

- individualizace
- kooperace
- zdravá soutěživost

Těmto záměrům odpovídají jednotlivé činnosti i volba metod a forem, jako např.:

Metody a formy:

- komunitní kruh
- projekty
- jazyková výchova

Činnosti:

- výpravy za poznáním
- práce s knihami, časopisy a encyklopediemi
- práce s interaktivní tabulí
- hra
- vyprávění
- výtvarné, hudební a pracovní činnosti
- pohybové aktivity
- relaxace a odpočinek

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Člověk a jeho svět

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů, možnost návštěvy (obecní úřad, knihovna, požární zbrojnice). Orientace v prostoru a čase, odhad vzdálenosti v čase, besedy a povídání o našem městě, části Poruba a jeho historie. Bezpečnost na cestě do školy, vycházka, dopravní výchova.

Člověk a společnost

Osvojení zásad vhodného společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace verbální i nonverbální, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně, zařazení prvků mediální výchovy (co účastníci shlédli, slyšeli).

Člověk a příroda

Vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn, využití encyklopedií, péče o pokojové rostliny a bylinky, ekologická výchova, ochrana přírody.

Člověk, umění a kultura

Kultura chování, stolování, oblékání, cestování. Osvojení estetiky – krásna, vnímání světa a okolí v každodenním životě, uvědomění si společenského a pracovního prostředí, chování lidí, vnímání umělecké tvorby.

Člověk a zdraví

Poznávání sebe sama, poučení a péče o zdraví a nemocech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, ošetření drobných poranění. Besedy na toto téma, nové pohybové hry v místnosti, tělocvičně, na hřišti, v terénu, dodržování pitného režimu, znalost důležitých telefonních čísel záchranného systému.

Člověk a práce

Získávání návyků sebeobsluhy a zručnosti při manipulaci s různými materiály a nástroji při tvoření výrobků a staveb, jejich dokončení. Individuální a skupinové práce, příprava na vyučování.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Jedná se o dlouhodobý proces, souhrn předpokládaných dovedností, vědomostí, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny.

Cílem je vybavit účastníky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná. Klíčové kompetence se budou prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání účastníků.

Kompetence k učení

- pozoruje, zkoumá, všímá si souvislostí, získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích
- má základní poznatky o světě lidí, přírodě, orientuje se v prostředí, ve kterém žije, klade otázky a hledá na ně odpověď
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky a oceňovat výkony druhých
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí, práci dokončí

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů kolem sebe,
- řeší problémy, na které stačí, známé situace se snaží řešit samostatně, při řešení používá logické, matematické a empirické postupy, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty, využívá při tom svou fantazii, představivost a dosavadní zkušenosti
- chápe, že vyhýbání se řešení problémů nevede k cíli, uvědomuje si, že svou aktivitou může situaci ovlivnit

Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, samostatně vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- komunikuje s dětmi i dospělými, rozšiřuje svou slovní zásobu, zapojuje se do diskuse, obhájí svůj názor

- dovede využívat informativní prostředky (počítač, encyklopedie, knihy, telefon, apod.)

Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činech, uvědomuje si, že za své jednání nese zodpovědnost
- projevuje ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, ubližování
- dokáže se prosadit, ale i podřídit, respektuje druhé, dodržuje dohodnutá pravidla, chápe, že ponižování, agresivita, lhostejnost se nevyplácí

Kompetence občanské a pracovní

- učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- odhaduje rizika svých nápadů, chápe, že o tom, co udělá, se může rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí odpovídá
- k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, uvědomuje si svá práva i práva druhých
- chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí, dbá na zdraví své i ostatních
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

Kompetence k realizaci zájmové činnosti

- rozvíjí své zájmy a nadání
- je schopen realizovat zájmovou činnost na odborné úrovni, vyjadřuje se přiměřeně v průběhu činnosti
- orientuje se v právní úpravě zájmové činnosti, umí vyhledat příslušné právní předpisy a je schopen s nimi pracovat
- umí efektivně hospodařit s prostředky při realizaci zájmové činnosti
- dbá na bezpečnost a ochranu zdraví a umí spolupracovat při realizaci zájmové činnosti

Kompetence k aktivnímu využívání volného času

- umí rozlišit dobu pro plnění pracovních povinností, dobu pro plnění dalších povinností a volný čas
- dovede aktivně využívat volný čas, umí plánovat, organizovat a řídit svůj volný čas
- umí posoudit vhodnost či nevhodnost nabízené aktivity a umí říct NE na nevhodné aktivity
- má vytvořeny návyky k zdravému životnímu stylu, dokáže kompenzovat pracovní nasazení a stres vhodnými a přiměřenými aktivitami
- vyhledává a třídí informace vedoucí k výběru vhodných aktivit k seberealizaci dle osobních dispozic
- orientuje se v právní úpravě oblasti volného času, vyhledává příslušné právní předpisy a je schopen s nimi pracovat
- umí efektivně hospodařit s prostředky při aktivitách ve volném čase
- dbá na bezpečnost a ochranu zdraví při aktivitách ve volném čase